

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 67321173; fakss: 67321049)

Atzinums Nr. 12

par smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu

Derīgs līdz 2011.gada 5.novembrim.

Paredzētās darbības ierosinātājs: AS „Latvijas valsts meži” Nekustamie īpašumi Ziemeļlatgales mežsaimniecība, vienotais reģistrācijas Nr.40003466281, adrese: Atbrīvošanas alejā 173, Rēzeknē, LV - 4604, tālrunis 4607161.

Noslēguma ziņojuma izstrādātājs – SIA „Vides eksperti”, reģistrācijas Nr. 40003820612, adrese: Ganību dambis 26 - 419, Rīga, LV-1005, juridiskā adrese: E.Birznieka-Upīša 26 - 18, Rīga, LV-1050.

Pamatojoties uz 2008.gada 6.oktobrī Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu un 2008.gada 21.oktobrī papildus iesniegto informāciju (saņemta Vides pārraudzības valsts birojā 2008.gada 23.oktobrī), tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 19.pantu.

1. Paredzētās darbības nosaukums - smilts ieguve.

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta - smilts atradne „Stradiņi” Madonas rajona Varakļānu pagastā AS „Latvijas valsts meži” tiesiskajā valdījumā esošajās zemēs (zemes kadastra Nr.70940030071, 5.zemes vienība 70940030074, platība – 13 ha) Ziemeļlatgales mežsaimniecības 3.Klānu meža iecirkņa 320.kvartāla 25., 26., 27., 29., 30. nogabalos.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējums smilts ieguvei AS „Latvijas valsts meži” tiesiskajā valdījumā esošajās zemēs tika uzsākts 2007.gada 23.janvārī, kad Vides pārraudzības valsts birojs, izskatot AS „Latvijas valsts meži” 2007.gada 15.janvāra Iesniegumu ietekmes uz vidi novērtējumam smilts ieguvei atradnē „Stradiņi”, pieņēma lēmumu

Nr.37 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4.pantu un šā likuma 1.pielikuma "Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams" 25.punktu.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegta informācija, ka smilts ieguve paredzēta Madonas rajona Varakļānu pagastā AS „Latvijas valsts meži” tiesiskajā valdījumā esošajās zemēs (zemes kadastra Nr.70940030071, 5.zemes vienība 70940030074) Ziemeļlatgales mežsaimniecības 3.Klānu meža iecirkņa 320.kvartāla 25., 26., 27., 29., 30. nogabalos 13 ha platībā, kas izvietots derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi”. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju, atbilstoši Varakļānu pagasta teritorijas plānojuma 1.redakcijai, perspektīvais smilts ieguves karjers atradīsies ieguves rūpniecībai un karjeru izstrādei paredzētās zemēs.

Visa karjeram paredzētā teritorija pašreiz ir meža zemes un atrodas reljefa pacēlumā. Izpētes teritorijas dienvidu mala robežojas ar pārmitru, purvainu teritoriju. Derīgo izrakteņu atradne „Stradiņi” atrodas pie valsts galvenā autoceļa A12 Jēkabpils – Terehova un daļa teritorijas izvietota tā aizsargjoslā. Smilts atradne „Stradiņi” izvietota apmēram 250 m attālumā no valsts pirmās šķiras autoceļa P84 Varakļāni – Madona krustojuma ar valsts galveno autoceļu A12 un atrodas apmēram 1,6 km attālumā no dzelzceļa līnijas Rīga – Rēzekne – Zilupe. Smilts ieguvei paredzētā teritorija ziemeļos robežojas ar zemes īpašumiem „Jaunaudzes” un „Tornis”, austrumos ar zemes īpašumiem „Oltuži” un „Siliņi”, bet teritorijas rietumos atrodas jau izstrādāts un daļēji apūdeņots smilts karjers. Ziņojumā norādīts, ka ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādes laikā zemes īpašumā „Tornis” tika veikta smilts ieguve. Izvērtējot paredzētās un citu darbību savstarpējo ietekmi uz vidi, netiek prognozēta esošā smilts karjera zemes īpašumā „Tornis” un smilts karjera „Stradiņi”, savstarpējā ietekme, jo uz karjera „Stradiņi” izstrādes uzsākšanas brīdī karjers „Tornis” būs jau izstrādāts. Tuvākās dzīvojamās mājas „Āboli”, „Kārkli”, „Plūmes” atrodas apmēram no 350 līdz 500 m uz ziemeļiem otrpus valsts galvenajam autoceļam A 12, viensētas „Oltuži”, „Silmala” un „Siliņi” atrodas apmēram no 400 līdz 600 m attālumā uz ziemeļaustrumiem, bet viensētas „Jaunsmiltāji” (jeb „Smilšukalns”) un viensēta „Lapsukalns” aptuveni 1 km attālumā uz dienvidrietumiem no plānotās smilts ieguves teritorijas. Aptuveni 600 m attālumā uz austrumiem no atradnes teritorijas atrodas Silenieku kapsēta. Tuvākās apdzīvotās vietas, Stirniene, Varakļānu pilsēta un Muiža, kurās izvietotas arī tuvākās sabiedriskās ēkas, atrodas attiecīgi apmēram 2,7 km attālumā uz rietumiem un apmēram 3,5 km attālumā uz austrumiem no derīgo izrakteņu atradnes.

Tuvākie valsts nozīmes aizsargājamie kultūrvēsturiskie objekti ir valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Silenieku senkapi, kas atrodas apmēram 0,3 km attālumā uz ziemeļiem un valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Stirnienes senkapi, kas atrodas apmēram 1,8 km attālumā uz dienvidrietumiem no atradnes teritorijas. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju, daļa smilts ieguvei paredzētās teritorijas smilts atradnes „Stradiņi” teritorijas ziemeļaustrumos atrodas valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa „Silenieku senkapi” aizsargjoslā un aizņem apmēram 2,6 ha no kopējās atradnes platības. SIA „Vides eksperti” 2008.gada 23.oktobrī Vides pārraudzības valsts biroja iesniegtajā papildinformācijā, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas 2008.gada 13.oktobra vēstulē Nr. 14/3399, norādīts, ka Inspekcijai kultūras

mantojuma aizsardzības aspektā nav iebildumu pret paredzēto smilts atradnes „Stradiņi” izstrādi, vienlaikus norādot, ka, ja darbu laikā tiek konstatētas jaunas kultūrvēsturiskās liecības, darbi pārtraucami un par atradumiem nekavējoties jāziņo Inspekcijai.

Smilts atradnes „Stradiņi” teritorija atrodas Austrumlatvijas zemienes centrālajā daļā, Jersikas līdzenuma ziemeļu daļā Stirnienes -Varakļānu osa ziemeļu nogāzē. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīts, ka zemes virsma izstrādei paredzētajā teritorijā ir līdzena ar reljefa paaugstinājumu tās vidusdaļā. Saskaņā ar SIA „Geo Consultants” 2005.gada ģeoloģiskās izpētes datiem atradnē „Stradiņi” 13 ha platībā atrodas 1092 tūkstoši m³ A kategorijas smilts krājumu. Daļa derīgo izrakteņu krājumu (663 tūkstoši m³) iegul zem gruntsūdens līmeņa. Zemes virsmas augstuma atzīmes atradnes teritorijā mainās no 105 m v.j.l. līdz 112,16 m v.j.l. Smilts krājumu derīgās slāņkopas biezums ir līdz 11,8 m, vidēji 8,4 m, segkārtas biezums līdz 0,2 m. Derīgās slāņkopas biezums zem gruntsūdens līmeņa vidēji ir 5,1 m. Derīgais slānis atradnē kopumā sastāv no dažāda rupjuma smilts nogulumiem ar mainīgu puteklveida un mālvielu saturu. Ziņojumā norādīts, ka iegūto smilts materiālu var izmantot gan autoceļu būvē, gan arī citām būvniecības vajadzībām.

Smilts ieguve paredzēta gan virs, gan zem pazemes ūdens līmeņa. Atbilstoši ziņojumam norādītajam gruntsūdens līmenis atradnes teritorijā mainās no 103,3 m v.j.l. līdz 107,8 m v.j.l. Atradnes piegulošajā teritorijā ir samērā blīvs hidrogrāfiskais tīkls, ko veido gan dabiskās, gan mākslīgās ūdensteces. Šajos virszemes objektos drenējas gruntsūdeņi no piegulošām teritorijām. Atradnes teritorijā ir tieša abpusēja hidrauliskā saistība starp virszemes ūdeņiem un gruntsūdens horizontiem. Gruntsūdens horizonti drenējas virszemes ūdens objektos, kā arī virszemes ūdens objekti papildina gruntsūdens horizontus. Starp kvartāra pazemes ūdens horizontiem (fQ_3ltv , lgQ_3ltv un bQ_4ltv) pastāv tieša hidrauliskā saikne atradnes teritorijā, jo tie veido vienotu gruntsūdens horizontu. Starp kvartāra un augšdevona pazemes ūdens horizontiem pastāv vāja hidrauliskā saikne, jo starp tiem atrodas 4-5 m biezs mālaino nogulumu sprosts-lānis. Izpētes teritorijas apkārtnē ūdensapgādei izmanto sekojošus pazemes ūdens horizontus - kvartāra (fQ_3ltv un lgQ_3ltv), augšdevona Daugavas (D_3dg) un augšdevona Pļaviņu (D_3pl). Smilts atradnes tuvumā, līdz 2 km attālumam, viensētu ūdensapgādē tiek izmantots pazemes ūdens (kvartāra un D_3dg pazemes ūdens horizonts) no grodu akām. Centralizētā ūdensapgādē visā Varakļānu pagasta teritorijā, arī apdzīvotā vietā „Puntuži”, izmanto augšdevona Daugavas (D_3dg) pazemes ūdens horizontu. Ziņojumā norādīts, ka Pļaviņu – Daugavas ūdens horizonts ir relatīvi aizsargāts no virszemes piesārņojuma ar ūdeni mazcaurlaidīgiem iežiem (biezums no 1m līdz 10 m). Ņemot vērā, ka AS „Latvijas valsts meži” smilts ieguve tiek plānota bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas, tad karjera darbības rezultātā netiek prognozēta ietekme uz dzeramā ūdens resursiem apkārtējās viensētās.

Ziņojumā norādīts, ka ietekmes uz vidi darba ziņojuma izstrādes gaitā tika veikta tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju aptauja par dzeramā ūdens kvalitāti akās. Iedzīvotāji dzeramā ūdens kvalitāti raksturoja kā labu. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros pazemes ūdens paraugi tika paņemti divās akās – mājās „Jaunsmiltāji” un „Āboli”. Gruntsūdens kvalitātes izpētes rezultāti liecina, ka gruntsūdens rādītāji atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 „Noteikumi par virszemes

un pazemes ūdeņu kvalitāti” pārsvarā atbilst mērķlielumam A, taču ķīmiskā skābekļa patēriņa un hlorīda jonu rādītāji pārsniedz mērķlielumu A māju „Jaunsmiltāji” akā, bet kālija jonu koncentrācija pārsniedz noteikto B robežvērtību gan māju „Jaunsmiltāji”, gan māju “Āboli” akā un tas raksturojams kā piesārņots. Ziņojumā norādīts, ka pazemes ūdens kvalitāti varētu būt ietekmējusi virszemes noteces ūdeņu infiltrācija gar akas grodiem.

Derīgo izrakteņu ieguve atradnē „Stradiņi” tiek plānota 13 ha platībā. Karjera izstrāde paredzēta ar ekskavācijas metodi divās kāplēs, nepazeminot gruntsūdens līmeni:

- smilts ieguve virs gruntsūdens līmeņa (pirmā kāple),
- smilts ieguve zem gruntsūdens līmeņa (otrā kāple).

Paredzētais atradnes izstrādes dziļums pirmajā kāplē (līdz gruntsūdens līmenim) ir no 2 m līdz 6,8 m, bet otrajā kāplē (zem gruntsūdens līmeņa) no 0,8 m līdz 8,5 m. Zem gruntsūdens esošā derīgā izrakteņa ieguve tiks uzsākta pēc pirmās kāples izstrādes visā atradnes teritorijā. Plānots, ka pirmajā kāplē iegūtā smilts uzreiz tiks iekrauta kravas mašīnās un izvesta, bet otrajā kāplē iegūto smilti plānots vispirms izvietot krautnēs līdz optimāla smilts mitruma sasniegšanai un tad izvest no karjera teritorijas. Krautnes paredzēts izvietot pie pievedceļa, pēc iespējas tālāk no smilts ieguves zonas, lai suspendētās vielas nenokļūtu jaunizveidotajā ūdenskrātuvē. Derīgā izrakteņa apstrāde karjera teritorijā netiek plānota.

Smilts ieguvi plānots veikt 260 dienas gadā 8 stundas dienā, gadā paredzot iegūt 30000 m³ smilts. Smilts transportēšanai paredzēts izmantot kravas automašīnas. Plānotā satiksmes intensitāte ir salīdzinoši neliela - 8 automašīnas dienā.

Smilts ieguvei paredzētajai teritorijai no valsts galvenā autoceļa A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza- Krievijas robeža (Terehova) var piebraukt pa diviem maršrutiem - pa esošu meža ceļu, kas ved gar atradnes rietumu malu, tad apliecoties - gar atradnes dienvidu robežu (1.variants) un pa esošu ceļu gar izstrādāto veco smilts karjeru (2.variants). Pirmā variants kopējais pievadceļa garums no valsts galvenā autoceļa A12 līdz karjeram ir apmēram 250 m, bet otra - apmēram 500 m. Ziņojuma autori norāda, ka plānots izmantot pirmajā variantā piedāvāto smilts transportēšanas maršrutu, jo otrajā variantā piedāvātais smilts transportēšanas maršruts ir garāks, kā arī tas ir līkumains un paugurains un līdz ar to būtu nepieciešami lielāki kapitālieguldījumi tā taisnošanai un paplašināšanai. Ziņojumā norādīts, ka paredzēts uzlabot un paplašināt esošo piebraucamo ceļu. Lai nodrošinātu satiksmes drošību, tiks ievērotas VAS „Latvijas valsts ceļu” prasības satiksmes drošības nodrošināšanai, uzstādītas atbilstošas ceļazīmes, ja nepieciešams, no pārredzamību traucējoša apauguma tiks atbrīvota autoceļam piegulošā josla, kā arī varētu tikt veikta pievadceļa pieslēguma asfaltēšana.

Pa valsts galveno autoceļu A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza- Krievijas robeža (Terehova) smilts materiālu var transportēt gan Jēkabpils, gan Varakļānu virzienā, gan arī, izmantojot 1.šķiras valsts autoceļu P84 „Madona–Varakļāni”, Madonas virzienā.

Karjera darbības nodrošināšanai nav nepieciešama elektroenerģija. Darbinieku vajadzībām nepieciešamo dzeramo ūdeni paredzēts piegādāt pudelēs. Darbinieku vajadzībām paredzēts ierīkot sauso tualeti ar hidroizolējošu kanalizācijas aku. Sadzīves notekūdeņus paredzēts izvest uz Varkaļānu pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Veidojošos sadzīves atkritumus paredzēts nodot licencētai atkritumu apsaimniekotājfirmai. Ieguves tehnikai nepieciešamā dīzeļdegviela un smērvielas paredzēts piegādāt no degvielas uzpildes stacijas, atbilstoši nepieciešamajam degvielas patēriņam dienā / maiņā. Degvielas un smērvielu uzglabāšana karjerā nav paredzēta, kā arī smilts ieguves laukumā netiek plānoti specializētā transporta remontdarbi.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie paredzētās darbības gaisa piesārņojošo vielu (cietās daļiņas PM₁₀) izkļedes modelēšanas aprēķini liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības atradnei tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē netiks pārsniegtas. Arī trokšņa izplatības novērtējums liecina, ka Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” noteiktie dienas un vakara vides trokšņa robežlielumi smilts ieguves un gatavās produkcijas transportēšanas laikā tuvāko dzīvojamo māju teritorijā palielināsies no 0,4 līdz 3 dB un netiks pārsniegti.

Ziņojumā norādīts, ka pēc valsts aģentūras „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra” datiem tuvākās piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas atrodas Varkaļānu pilsētā un tās tuvumā, kas atrodas vairāk kā kilometra attālumā no smilts atradnes „Stradiņi”. Ziņojumā norādīts, ka atradnes tuvumā neatrodas saimnieciskās darbības objekti un privātīpašumi, kuri var traucēt vai negatīvi ietekmēt smilts ieguvi vai kurus var negatīvi ietekmēt paredzētā darbība. Darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmē tika sniegta informācija par atradnes tuvumā esošu senu nelegālu sadzīves un kokapstrādes atkritumu izgāztuvi aptuveni 50 m attālumā uz dienvidiem no atradnes robežas. Ziņojumā netiek prognozēta atkritumu izgāztuves ietekme uz gruntsūdens kvalitāti atradnes teritorijā un derīgā izrakteņa ieguvi, jo gruntsūdens plūsma vērsta prom no atradnes izgāztuves virzienā.

Atbilstoši ziņojumā norādītajam, atradnes teritorijā ir konstatētas Latvijā plaši izplatītas un ar rūpnieciski izmantojamiem mežiem saistītas sugas, bet nav konstatētas aizsargājamās sugas vai biotopi. Ziņojumā norādīts, ka atradnes izstrādes laikā ietekmējamie meža nogabali nav klasificējami kā ekoloģiski vērtīgs mežs ar augstu bioloģisko daudzveidību, jo tā vecums ir nepietiekams (mazs), kā arī mežam ir vienmērīga vecumstruktūra. Ziņojumā norādīts, ka Ziemeļlatgales mežsaimniecības 3. Klānu meža iecirkņa 320. kvartāla 27. nogabalā ir konstatētas āpšu *Meles meles* alas un līdz ar to atbilstoši 2001.gada 8.maija Ministru kabineta noteikumos Nr.189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” noteiktam „apjomos, kas ļauj nodrošināt meža atjaunošanu, saglabā pameža un paaugas grupas ap lapsu un āpšu alām”.

Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija, kas ir arī Latvijas “NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija, Teiču dabas rezervāts, kurā ietilpst starptautiskas nozīmes mitrājs „Teiču un Pelečāres purvs”, atrodas apmēram 4 km uz

ziemeļrietumiem no smilts atradnes. Aptuveni 4,4 km attālumā uz dienvidrietumiem no plānotā karjera teritorijas atrodas īpaši aizsargājamā Latvijas NATURA 2000 dabas teritorija – dabas liegums „Lielais Pelečāres purvs”. Ņemot vērā paredzētās darbības raksturu, izvietojumu un ieguves plānu, kas neparedz gruntsūdens līmeņa pazemināšanu, paredzētās darbības rezultātā ietekme uz Latvijas NATURA 2000 Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām netiek prognozēta un paredzētā darbība negatīvi neietekmēs Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) - dabas lieguma „Lielais Pelečāres purvs”, Teiču dabas rezervāta un starptautiskas nozīmes mitrāja „Teiču un Pelečāres purvs” ekoloģiskās funkcijas un integritāti.

Vides pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- smilts ieguve paredzēta agrāk neizmantotā dolomīta atradnē „Stradiņi” 13 ha platībā;
- derīgā izrakteņa ieguve plānota divās kāplēs virs un zem gruntsūdens līmeņa ar ekskavācijas metodi;
- lai veiktu smilts ieguvi, nav nepieciešama gruntsūdens līmeņa pazemināšana;
- smilts ieguve paredzēta 260 dienas gadā 8 stundas dienā. Plānotā satiksmes intensitāte ir 8 automašīnas dienā;
- karjerā nav paredzēta iegūtās smilts apstrāde;
- daļa smilts atradnes „Stradiņi” izvietota valsts galvenā autoceļa A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza- Krievijas robeža (Terehova) aizsargjoslā;
- daļa smilts atradnes „Stradiņi” izvietota valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa „Silenieku senkapi” aizsargjoslā un aizņem apmēram 2,6 ha no kopējās atradnes platības;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija neiebilst pret paredzēto smilts atradnes „Stradiņi” izstrādi valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa „Silenieku senkapi” aizsargjoslā norādītajās robežās;
- karjera darbības rezultātā netiek prognozēta ietekme uz dzeramā ūdens resursiem apkārtējās viensētās;
- Ziemeļlatgales mežsaimniecības 3. Klānu meža iecirkņa 320. kvartāla 27.nogabalā ir konstatētas āpšu *Meles meles* alas;
- paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēta ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un īpaši aizsargājamiem biotopiem;
- netiek prognozēta atkritumu izgāztuves ietekme uz gruntsūdens kvalitāti atradnes teritorijā un derīgā izrakteņa ieguvi;
- smilts transportēšanai paredzēts izmantot esošu meža ceļu, kas ved gar atradnes rietumu malu un valsts autoceļus;
- starp karjeru un valsts galveno autoceļu A12 plānots saglabāt meža joslu;

- karjera izstrādes rezultātā netiks pārsniegti gaisu piesārņojošo vielu (cieto daļiņu PM₁₀) normatīvos noteiktās robežvērtības atradnei tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē. Ilgstoša sausuma periodā, smilts atradnes teritoriju paredzēts laistīt ar ūdeni, bet nelabvēlīgu meteoroloģisko apstākļos, piemēram, spēcīga vēja gadījumā, paredzēts uz laiku pārtraukt smilts ieguvī;
- karjera darbības laikā akustiskā trokšņa normatīvos noteiktā L_{diena} un L_{vakars} robežvērtība netiks pārsniegta karjera teritorijai tuvāko mazstāvu dzīvojamo ēkās;
- atradnes izstrādes rezultātā tiks izmainīta esošā meža ainava, taču netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme apkārtnes ainavu ap paredzēto darbības vietu, jo atradnes teritoriju ieskauj mežs.
- izstrādāto smilts atradni paredzēts rekultivēt par virszemes ūdenstilpni;
- ne darba ziņojuma, ne noslēguma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā būtiski iebildumi pret karjera izveidi netika saņemti;
- ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā nav konstatēti izslēdzoši apstākļi, kas nepieļautu derīgo izrakteņu ieguvī derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi”.

Ietekmes uz vidi ziņojumā smilts atradnes “Stradiņi” izstrādei izvērtēti divi iespējamie tehnoloģiju varianti:

- derīgā izrakteņa ieguve divās kāplēs virs un zem gruntsūdens līmeņa bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas (1. variants);
- derīgā izrakteņa ieguve divās kāplēs virs un zem gruntsūdens līmeņa ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanu (2. variants).

Otrā varianta gadījumā, uzsākot atradnes otrās kāples izstrādi, paredzēts atsūknēt gruntsūdeni tā, lai derīgais slānis atradnē tiktu nosusināts visā tā biezumā. Nosusinātā smilts materiāla ieguvī paredzēts veikt ar kausa ekskavatoru. Izvērtējot piedāvāto alternatīvu ietekmi uz dabas vides un sociālajiem apstākļiem, paredzētās darbības ierosinātais ir izvēlēties veikt smilts ieguvī divās kāplēs virs gruntsūdens līmeņa un zem gruntsūdens līmeņa bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas, jo, veicot gruntsūdens atsūknēšanu, tiktu izmainīts gruntsūdens hidroģeoloģiskais režīms apkārtnē, tai skaitā ilgstošas atsūknēšanas rezultātā varētu tikt ietekmēti tuvāko viensētu ūdensapgādes avoti. Ņemot vērā, ka virszemes un pazemes ūdens horizonti ir savstarpēji saistīti, gruntsūdens līmeņa pazemināšana karjerā būtu apgrūtināta ūdens pieteces dēļ no vecā karjera dīķa caur smilšaino nogulumu slāni. Izvērtējot piedāvātās tehnoloģiju alternatīvas un ņemot vērā smilts atradnes „Stradiņi” izvietojumu un vides apstākļus, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka smilts ieguve atradnē ir pieļaujama bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas (1.variants).

4. Izvērtētā dokumentācija

- AS „Latvijas valsts meži” 2007.gada 15.janvāra iesniegums par paredzēto darbību un tam pievienotie materiāli – 20 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2007.gada 23.janvāra lēmums Nr.37 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai – 1 lapa.

- Vides pārraudzības valsts biroja 2008.gada 15.marta Programma ietekmes uz vidi novērtējumam smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” – 6 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējums smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi”, darba ziņojums – 1 sējums, 132 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējums smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi”, darba ziņojuma kopsavilkums – 1 sējums, 8 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma 2008.gada 21.jūlija sabiedriskās apspriedes protokols – 4 lapas.
- Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes 2008.gada 1.augusta priekšlikumi (vēstule Nr.6.5.-32/1228) ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma pilnveidošanai – 1 lapa.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2008.gada 2.septembra atzinums par smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 6 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējums smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi”, noslēguma ziņojums – 1 sējums, 148 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējums smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi”, noslēguma ziņojuma kopsavilkums – 1 sējums, 8 lapas.
- SIA „Vides eksperti” 2008.gada 23.oktobrī iesniegtā papildus informācija - Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas 2008.gada 13.oktobra vēstule Nr. 14/3399 par Madonas rajona Varakļānu pagastā esošās derīgo izrakteņu atradnes „Stradiņi” izstrādes ietekmi uz valsts nozīmes arheoloģisko pieminekli „Silenieku senkapi” – 2 lapas.
- Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes 2008.gada 24.oktobra atsauksme (vēstule Nr.6.5.-32/1926) par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu – 1 lapa.

5. Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotie ieinteresēto pušu viedokļi un argumenti (tai skaitā sabiedriskās apspriešanas rezultāti)

Informatīvie materiāli par AS „Latvijas valsts meži” plānoto smilts ieguvi Madonas rajona Varakļānu pagastā AS „Latvijas valsts meži” tiesiskajā valdījumā esošajās zemēs (zemes kadastra Nr.70940030071, 5.zemes vienība 70940030074) Ziemeļlatgales mežsaimniecības 3.Klānu meža iecirkņa 320.kvartāla 25., 26., 27., 29., 30. nogabalos, agrāk neizmantotā smilts atradnē „Stradiņi”, bija pieejami: Varakļānu pagasta padomē, Latgales prospektā 12, Kokari, Varakļānu rajonā; Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē, Blaumaņa ielā 7, Madonā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Tā kā pēc paziņojuma publicēšanas likumdošanā noteiktajā laikā netika saņemti pieprasījumi paredzētās darbības ietekmes novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas veikšanai, tad, pamatojoties uz AS „Latvijas valsts meži” 2007.gada 15.janvāra iesniegumu, Vides pārraudzības valsts birojs sagatavoja un 2007.gada

15.martā izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi”.

Smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu sagatavoja SIA „Vides eksperti”, kuru 2008.gada 11.jūlijā iesniedza izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā. Darba ziņojums par paredzēto darbību sabiedrībai bija pieejams: Varakļānu pagasta padomē, Latgales prospektā 12, Kokari, Varakļānu rajonā; Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē, Blaumaņa ielā 7, Madonā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2008.gada 21.jūlijā Varakļānu pagasta padomē. Sabiedriskajā apspriešanā piedalījās 15 interesenti. Sanāksmes dalībnieki interesējās, kad ir paredzēta detālplānojuma izstrāde, vai ir paredzēta gruntsūdens līmeņa pazemināšana un vai, iegūstot smilts materiālu zem gruntsūdens līmeņa, nepazemināsies gruntsūdens līmenis tuvākajā apkārtnē. Pārstāvis no Varakļānu pagasta padomes norādīja, ka vēsturiski atradnes tuvumā ir bijusi ierīkota sadzīves atkritumu izgāztuve, kurā tika noglabāti kokapstrādes atkritumi no zāģētavām. AS „Latvijas valsts meži” pārstāvis informēja, ka atradnē „Stradiņi” gadā plānots iegūt 20 – 30 tūkstoši m³ smilts, ko pamatā plānots izmantot AS „Latvijas valsts meži” ceļu uzturēšanai, bet nepieciešamības gadījumā smilts ieguves apjomi varētu palielināties.

Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes ierosinājumus darba ziņojuma pilnveidošanai.

Vides pārraudzības valsts birojs, ņemot vērā Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes ierosinājumus un ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, izvērtēja darba ziņojuma atbilstību programmā izvirzītajām prasībām, sagatavoja un 2008.gada 2.septembrī izsniedza Atzinumu par smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma un precizējama, lai noslēguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām.

Ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja prasības, tika sagatavots un 2008.gada 6.oktobrī iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā AS „Latvijas valsts meži” smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums, kuru sagatavojusi SIA „Vides eksperti”. Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams Varakļānu pagasta padomē, Latgales prospektā 12, Kokari, Varakļānu rajonā; Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē, Blaumaņa ielā 7, Madonā un Vides pārraudzības valsts birojā Rīgā, Rūpniecības ielā 23, kā arī interneta mājas lapā www.hcb.lv un www.vidm.gov.lv/ivnwb.

Noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes atsaukumi.

AS „Latvijas valsts meži” uzdevumā SIA „Vides eksperti” 2008.gada 23.oktobrī iesniedza papildinājumu, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas 2008.gada 13.oktobra vēstuli Nr. 14/3399, smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumam.

Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļauto informāciju, lai apzinātu vietējo iedzīvotāju viedokli par plānoto smilts ieguvi, ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros 2008.gada martā un maijā tika veikta smilts atradnes “Stradiņi” apkārtnes teritorijā esošo māju - „Jaunsmiltāji”, „Āboli” un „Stradiņi” iedzīvotāju aptauja, izmantojot anketēšanas metodi. Aptaujas laikā tika noskaidrots, ka visi respondenti līdz šim nebija informēti par plānoto smilts ieguvi un informāciju ieguva tikai intervēšanas laikā. Viens no respondentiem minēja bažas par satiksmes intensitātes pieaugumu, papildus troksni, kas varētu rasties, veicot karjera izstrādi, tomēr kopumā uzzinot par plānoto darbību, tika izteikts atbalsts, jo aptaujātie respondenti uzskatīja, ka smilts ieguve atradnē viņu ikdienas dzīvi vai apkārtējās vides kvalitāti neietekmēs. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīts, ka Varkļānu pagasta padome plānoto darbību vērtē pozitīvi un to atbalsta.

6. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

Noslēguma ziņojums un Vides pārraudzības valsts biroja atzinums par to iesniedzams Varkļānu pagasta padomē. Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi stājas spēkā tikai tādā gadījumā, ja tiek saņemts likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 21.pantā noteiktais akcepts paredzētās darbības realizācijai kārtībā, kādā noteikta Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.355 “Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība”.

Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi smilts ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi”:

- Atradne „Stradiņi” teritorijas plānojumā likumdošanā noteiktajā kārtībā jāparedz kā derīgo izrakteņu ieguves vieta.
- Meža zemes transformācijas jautājumi jārisina atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumos Nr.806 “Meža zemes transformācijas noteikumi” noteiktajam.
- Smilts ieguve pieļaujama, neveicot pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu (bez gruntsūdens atsūkņēšanas), lai nepasliktinātu apkārtējo īpašumu ūdens apgādi.
- Ierīkojot karjeru, jānodrošina Aizsargjoslu likumā noteikto prasību ievērošana.
- Smilts ieguve autoceļa aizsargjoslā, atbilstoši Aizsargjoslu likuma 42.pantā noteiktajam, jāsavieno ar autoceļa īpašnieku.
- Smilts ieguve valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa „Silenieku senkapi” aizsargjoslā pieļaujama, atbilstoši Aizsargjoslu likuma 38.pantā noteiktajam, jebkuras darbības veikšanai aizsargjoslās ap kultūras pieminekļiem saņemot Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un kultūras pieminekļa īpašnieka atļaujas. Ja darbu laikā tiek konstatētas jaunas kultūrvēsturiskās

liecības, darbi pārtraucami un par atradumiem jāziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai.

- Projektā jāparedz un karjera izstrādes gaitā jārealizē nepieciešamie tehniskie risinājumi, kas nodrošina Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 "Vides trokšņa novērtēšanas kārtība" noteiktās prasības.
- Karjera darbības laikā jānodrošina paredzētie gaisa piesārņojuma samazināšanas pasākumi (meža joslas saglabāšana gar karjera teritoriju pret valsts galveno autoceļu A 12, karjera mitrināšana sausā laika periodā), lai nodrošinātu Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumos Nr.588 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktos gaisa kvalitātes normatīvus.
- Ņemot vērā ainavas estētiskos un ekoloģiskos aspektus, lai aizsegtu skatu uz karjeru, samazinātu trokšņu un putekļu izplatību starp derīgo izrakteņu atradni „Stradiņi” un valsts galveno autoceļu A 12 ieteicams saglabāt meža aizsargjoslu.
- Pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas jāsaņem derīgo izrakteņu ieguves atļauja (licence) atbilstoši Ministru kabineta 2007. gada 24. aprīļa Nr.280 noteikumos Nr.280 „Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas un ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība” noteiktajam.
- Smilts ieguve atradnē „Stradiņi” jāveic atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 19.septembra noteikumu Nr.779 “Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” prasībām, ievērojot arī Ministru kabineta 2008.gada 19.maija noteikumu Nr.354 "Derīgo izrakteņu ieguves atkritumu apsaimniekošanas kārtība" prasības.
- Karjera rekultivācija jāveic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- Valsts vides dienesta Madonas reģionālajā vides pārvaldē jāpieprasa un jāsaņem vides aizsardzības tehniskie noteikumi paredzētās darbības veikšanai.

Vides pārraudzības valsts biroja lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto informāciju un likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta pirmo daļu, Vides pārraudzības valsts birojs nolemj rekomendēt AS „Latvijas valsts meži” Nekustamie īpašumi Ziemeļlatgales mežsaimniecības smilts ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Stradiņi” projekta turpmāko izstrādi atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajiem risinājumiem un šajā atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu var pārsūdzēt Vides ministrijā mēneša laikā no atzinuma spēkā stāšanās dienas.

Biroja direktors

A.Lukšēvics

2008.gada 5.novembrī.